

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

EL VERGER

LA MARINA ALTA

AJUNTAMENT
DEL VERGER

INSTITUT CARTOGRÀFIC VALENCIÀ

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Lingüísticotècnics

RECULL I TEXT
Robert Miralles Cebrià

GRAFISME
Esperança Martínez Molina

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
El Verger, 218

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament del Verger

ISBN: 978-84-482-6225-9

Depòsit legal: V-850-2018

Impressió: gràfiques **vimar**
Alparrisa de Sagüé 11 • Tel. 96 159 43 30 • Picanya • València

www.avl.gva.es

EL VERGER

El Verger, municipi de l'antic marquesat de Dénia i de l'actual comarca de la Marina Alta, està situat en el corredor al·luvial continental i marí d'origen quaternari entre la serra de Segària i el mar. Té una extensió de 8,20 km² i una població de 4.421 habitants (2017), anomenats *vergerins*, que majoritàriament són valencianoparlants. Gran part del terme municipal és pla, amb una altitud mitjana d'entre 10 i 25 metres, llevat de l'extrem sud-oest, on la serra de Segària s'eleva fins als 470 metres. En el vessant septentrional de la serra destaquen la penya Roja i la Muntanyeta. A més del riu Girona, que travessa el terme de sud a nord i que ha protagonitzat inundacions històriques com la del 12 d'octubre del 2007, hi ha el barranc de les Portelles, que baixa de Segària, i una marjal al nord-oest, encara que la restinga pertany a Dénia. El Verger està envoltat pels municipis dels Poblets a l'est; Ondara, al sud; Benimeli i Beniarbeig, al sud-oest, i Dénia, a l'oest i al nord.

El paisatge del terme s'ha transformat per la implantació progressiva del regadiu en el segon quart del segle passat, amb gran part de la terra destinada al cultiu de diferents varietats de taronger i mandariner, regades amb aigües elevades, abundants en el subsòl del Verger. Estos conreus han substituït, o han desplaçat a espais marginals, els tradicionals, com la vinya, l'ametler o el garrofer. Actualment, l'activitat econòmica es basa en la construcció (amb la urbanització de les partides dels Salobres, el Barranquet i el Bassot), el turisme i el sector de servicis, que donen ocupació al 50% de la població; la indústria es troba present en el polígon construït en l'antiga N-332, on hi ha fàbriques d'alimentació (pa torrat, galletes, etc.), de plaques d'escaiola i de balustres, entre altres coses.

Si bé en l'àrea muntanyenca del terme hi ha jaciments arqueològics importants, com la cova Fosca (utilitzada com a santuari i refugi des de l'Eneolític fins a l'època islàmica), la cova del Colom (del Paleolític) i el poblat de l'Edat del Bronze (situat en la penya Roja), la primera notícia del Verger el descriu com una xicoteta alqueria islàmica pertanyent a un noble àrab de Dénia, que va ser conquistada per Jaume I al febrer del 1245 i donada al capità Pere Eiximén d'en Carròs. A mitjan segle XVI (aleshores hi havia 49 cases) era senyor del Verger Joan Jeroni Vives, que va vendre el poble en 1580 a Francisco de Sandoval y Rojas, marquès de Dénia, duc de Lerma i favorit del rei Felip III. Este últim va dirigir l'operació d'expulsió dels moriscos peninsulars, entre els quals n'hi havia més de 300 de vergerins. Posteriorment, el Verger fou

repoblat per gent vinguda de Dénia, Pego i les Illes Balears, cosa que es pot corroborar amb la carta de poblament.

La rectoria de la parròquia del Verger es va crear el 1534, després de desmembrar-se de la de Dénia.

Els edificis i paratges més emblemàtics del poble són l'Ajuntament, construït en les antigues escoles; el temple parroquial de la Mare de Déu del Roser, dels segles XVI-XVII; la Torre, antic palau dels Vives i els Medinaceli; la Torreta del Blanc de Morell, i el Trapig, recentment desaparegut.

Pel que fa a les festes, destaquen les de Moros i Cristians, que se celebren del 12 al 15 d'agost juntament amb les que es fan en honor del patró del poble, Sant Roc; a més, a l'octubre se celebra la festivitat de la patrona, la Mare de Déu del Roser.

EL VERGER

Orografia

Avenc del Portell
Badall de la Mel
Cova del Colom
Cova Fosca
Cova Santa

la Muntanyeta
la Terratenca
Penya Roja
Portell d'Ondara
Serra de Segària

Hidrografia natural

Barranc de les Portelles
Barranquet de la Cremadella
Font del Campillo

Font del Xopet
Riu Girona

Hidrografia artificial

Aljub de Guillem
Planta Potabilitzadora

Pou de l'Apotecari
Pou Municipal

Poblament

Casa de l'Apotecari
el Verger

Urbanització L'Apotecari

Partides i paratges

el Bassot
el Bovalar
el Clot del Francés
el Colló del Bou
el Pi
el Sequer
els Barranquets
els Francs
els Salobres
els Torrents
Hort Tancat de la Bassa

l'Altra Part del Riu
la Creu
la Penya Roja
les Camades
les Coves
les Hortes del Molí
les Portelles
les Sortanelles
les Sorts
Racó de les Portelles
Santa Fe

Vies de comunicació

Assagador de les Sorts
de Vinyals
Camí d'Ondara
Camí d'Ondara als Poblets
Camí de Baix de les Portelles
Camí de Dalt de les Portelles
Camí de Gandia a Dénia
Camí de la Bassa
Camí de la Cremadella
Camí de la Garita
Camí de les Casetes de Barberà
Camí de les Sortanelles

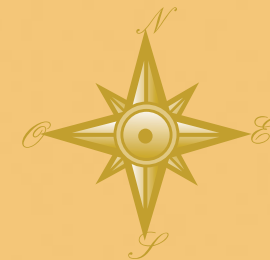
Camí de Mira-rosa
Camí de Pego
Camí de Pego a Dénia
Camí de Santa Fe
Camí de Xàbia
Camí del Bassot
Camí del Calvari
Camí dels Poblets
Camí dels Salobres
Carretera de Pego
Carretera dels Poblets
Senda del Pi

Altres llocs d'interés

Camp de Tir
Caserna
Cementeri
Escoles
Fàbrica
Instal·lacions Esportives

la Creueta
Poblat Ibèric
Polígon Industrial
Safari
Subestació Elèctrica
Torreta del Blanc de Morell

El Verger

TERME DE DÉNIA

TERME DELS POBLETS

TERME DE DÉNIA

TERME DE BENIMELI

TERME DE BENIARBEIG

TERME D'ONDARA

La Marina Alta

